

TÉZISFÜZET

Bebesi Zoltán nyá. rendőr őrnagy

KÁBÍTÓSZER-BŰNÖZÉS ÉS TERRORIZMUS

Doktori (PhD) értekezés szerzői ismertetője

Témavezető: Dr. Kőszegvári Tibor nyá. vezérőrnagy
Professor Emeritus, az MTA doktora

Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
Kossuth Lajos Hadtudományi Kar
Hadtudományi Doktori Iskola

Budapest, 2009.

A tudományos probléma megfogalmazása

A XXI. század kezdetén a fejlett demokráciák új típusú kihívással szembesültek: a globális, határokon átnyúló terrorizmus megjelenésével. Ez a terrorizmus szorosan összekapcsolódik a szervezett bűnözéssel, mindenekelőtt a kábítószeres előállításával és csempészetével. Célja már nem konkrét követelések megfogalmazása, hanem a civilizáció alapvető intézményeinek lerombolása, eszközei, pedig szinte semmiben nem korlátozottak.

A kábítószer társadalmi tömegproblémaként a XX. sz. utolsó évtizedeiben jelent meg, hogy azután újabb és újabb megjelenési formákban öltön testet. Az egyes kábítószeres társadalmi veszélyessége, az egészségre gyakorolt káros hatása eltérő; egyes jogrendszerek tolerálják a könnyű drogok legális fogyasztását, más jogrendszerek (köztük a magyar is) a nulla tolerancia elvét tekintik alapnak. A kábítószer egyszerre kriminológiai, büntetőjogi és egészségügyi probléma, amelynek kezelése egyre nagyobb feladatokat ró az egyes társadalmakra. A kábítószer politikák a társadalmi reagálás célszerű irányait próbálják meghatározni, miközben a probléma közegészségügyi, pszichiátriai, szociológiai, bűnüldözési és nemzetbiztonsági megközelítésű tudományos elemzése az egymástól eltérő megoldási stratégiák rangsorolásának és összehangolásának komplex követelményét veti fel.

Azokat a szempontokat kell megragadnunk, amelyek a probléma kezelését lehetővé teszik, és azokat az eszközöket kell bemutatnunk, amelyek segítségével stratégiai céljaink elérhetőek. Tudományos szempontból interdiszciplináris jellegű problémával szembesülünk, amely – a hadtudomány illetékességi körében – egyaránt megköveteli a védelempolitikai, rendvédelmi, kriminológiai és kriminalisztikai aspektusok feltárását. A kérdéskör igen jelentős külföldi, és egyre gyarapodó belföldi szakirodalommal rendelkezik, amelynek áttekintése alapot adhat egy komplex tárgyalási mód bevezetéséhez.

Kutatási célok

1. A *kábítószer-probléma* és a *kábítószer-bűnözés* egymásból eredő, a *narko-terrorizmus* pedig ezekhez kapcsolódó fogalmak; azonban míg a *probléma* kezelése szélesebb, polgári (civil), társadalmi, szociális és pedagógiai feladat, addig a *bűnözés* elleni fellépés a rendvédelmi szervek, a bűnüldözés, az igazságszolgáltatás feladata. A célkitűzés tehát abban fogalmazható meg, hogy ezen az értekezésen keresztül is bizonyítsam a téma rendkívül komplikált, soktényezős voltát és bizonyos szinteken lehetséges megoldásokat ajánljak –részben a kábító-

szerekkel közvetlenül összefüggő területeken, részben a tágabban is értelmezett biztonság területén;

2. A tapasztalatok, törvényszerűségek összegzése, elemzése, adaptációja révén rámutassak a kutatási eredmények alkalmazási lehetőségeire;

3. Javaslatokat dolgozzak ki a rendvédelmi szervek részére a kábítószer-bűnözéssel és a terrorizmussal összefüggő elméletek, stratégiák módosítására az egyes taktikai és hosszú távú stratégiai célok hatékonyabb megvalósítása érdekében.

Kutatási módszerek

- A szakirodalom tanulmányozása, a források adatainak kritikai összevetése, a vélemények általánosítása, értékelése és kiegészítése;
- A „terepkutatás” (kiképzés, gyakorlatok és bűnüldöző-elhárító munka) során szerzett gyakorlati tapasztalatok összegzése és feldolgozása;
- Az adatok és információk elemzése (analízise), a fogalmi kapcsolatok, logikai összefüggések feltárása (indukció, dedukció), a következtetések általánosítása (szintézis);
- A hadtudomány speciális területein alkalmazott történelmi összehasonlító módszer (folyamat-analógia) alkalmazása a tárgy sajátosságaihoz igazítva.

Hipotézisek

1. A 21. századi fenyegetések és kihívások komplex, globális összefüggés-rendszerébe ágyazódva a nemzetközi kábítószer-bűnözés és a transznacionális terrorizmus egymással összefonódva, mint *narko-terrorizmus* a nemzeti és a nemzetközi biztonságot, akár a globális stabilitást is veszélyeztető tényezővé válhat. Ez a veszély – más kockázati tényezőkkel együttesen – Magyarországot és szövetségeseit is fenyegetheti, ezért csak a hazai és a nemzetközi bűnüldöző, rendvédelmi, nemzetbiztonsági és más illetékes szervezetek szoros együttműködésével, munkamódszereik tökéletesítésével és összehangolásával hárítható el.

2. A magyarországi tapasztalatok azt támasztják alá, hogy a narko-terrorizmus elleni közdelem hatékonyságának fokozása érdekében nem elsősorban átszervezésekre, hanem az illetékes szervezetek hatásköreinek pontosítására és szabályozottabb, koordináltabb együttműködésére van szükség, mindenekelőtt az információ-megosztás és a fedett műveletek terén.

3. A változások a védelmi szféra speciális integrációja irányába mutatnak.

Az értekezés felépítése

Az első fejezetben a kábítószer-bűnözés jelenlegi helyzetét és jövőbeni fejlődési kilátásait, valamint a kábítószer elleni fellépés lehetőségeit tekintem át. Bemutatom a kábítószer-ellenes küzdelemre, szakosodott hatóságok nemzeti és nemzetközi szinten megvalósított együttműködését, annak stratégiai háttérét, célkitűzéseit és intézményes kereteit.

Dolgozatom második fejezetében a kábítószer-bűnözés és a terrorizmus kapcsolatát törekszem feltárni. A terrorizmus, mint jelenség fogalmilag nehezen megragadható, bár vannak történeti előzményei, mégis tipikusan a XX. sz. második felében vált napjainkra már globális jellegű problémává. Ideológiai alapjai és megjelenési formái igen eltérőek lehetnek. A XX. sz. végétől a demokratikus társadalmak ellen intézett terrortámadások jellemzői lényegesen eltérnek a korábbi megjelenési formáktól. Olyan új fenyegetésekkel kell szembenéznünk, mint a nukleáris terrorizmus, a bioterrorizmus vagy az informatikai (cyber-) terrorizmus. A terrorista szervezetek tevékenységéhez szükséges, gyakran igen jelentős anyagi források nagy része ma már bűncselekményekből teremődik elő. Különösen a kábítószer-bűnözés és a terrorizmus kapcsolata jelent komoly veszélyt. Mindkét tevékenység nagyfokú szervezettséget igényel, magában a szervezeti rendszerben is vannak hasonlóságok, alkalmanként a terrorista szervezet egyben kábítószer-bűnöző szervezetnek is minősülhet. A narko-terrorizmus egyik fő megjelenési formája a dél-amerikai drokartellek és az ottani politikai mozgalmak összefonódása: e kérdéskört módomban állt a helyszínen is tanulmányozni.

Értekezésem harmadik fejezete a kábítószer-bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem lehetőségeit tekinti át. Abból indultam ki, hogy a kérdés, a terrorizmus elleni harc leghatékonyabban a megelőzéssel kezelhető, hiszen egy már bekövetkezett terrortámadás esetén legfeljebb a károk csökkentéséről beszélhetünk. A kábítószer-bűnözés, mint a modern szervezett bűnözés egyik legrégebbi formája lehetővé tette, sőt ki is kényszerítette, hogy olyan rendőri módszerek alakuljanak ki, melyek – szükség szerint katonai eszközökkel kiegészítve – a bűnmegelőzést szolgálják, pontosabban magának a társadalmi problémának az eskalációját kívánják megakadályozni. Operatív eszközök használata, a hírszerzés és az információ megosztása a megfelelő, intézkedésekre jogosult szervezetekkel a leghatékonyabb eszköz lehet a kábítószer elleni küzdelemben is, mert optimális esetben megakadályozza a szer piacra jutását, a társadalomnak okozott károkat, a bűnözői körök haszonszerzését és megerősödését. Ezeket a tapasztalatokat a terrorizmus elleni küzdelemben is hasznosítani lehet, amelynek során talán még fontosabb a terrorista szervezetek működésének ellehetetlenítése, a szervezetek felderítése és a megelőző csapások foganatosítása.

Munkám záró részében – a jelenlegi magyar szervezeti, stratégiai, jogszabályi feltételek figyelembe vételével – a narco-terrorizmus kezelésének egy a jelenleginél hatékonyabb módjára teszek javaslatot.

Kutatásaimat 2009. augusztus 24-én zártam le.

Új tudományos eredmények

1. Kutatásaimmal igazoltam, hogy egy olyan globális fenyegetéssel állunk szemben, mely a biztonságpolitikai, katonai és rendvédelmi stratégiák, összehangolását igényli és a lehető leg-szorosabb nemzetközi együttműködést, követeli meg.
2. Javaslatot tettem olyan operatív módszerekre, konkrét tennivalókra, amelyek a kábítószer-bűnözéshez kapcsolódó terrorcselekmények megelőzése és felderítése érdekében a magyar illetékes szervek feladatrendszerébe illeszkednek. Azonosítottam a kábítószer-bűnözés és a terror elleni küzdelem fő feladatait és az érintett szervek közötti feladatmegosztást. Sikerült kimutatni az esetleges hatásköri átfedéseket, az együttműködési rendszer nehézségeit és a hatékonyabb működéshez szükséges követelményeket.
3. Igazoltam, hogy a probléma kezelésére nem elsősorban ágazati válaszokkal és szervezeti változtatásokkal kell előállni, hanem a meglévő intézményi rendszer hatékonyabb működtetését kell elérni. Ráműtattam a védelmi szektor speciális integrációjának elkerülhetlenségére.

Ajánlások és javaslatok az értekezés gyakorlati felhasználására

- A kábítószer-bűnözés és a vele kapcsolatos terrorizmus elleni küzdelemben nem új intézményeket kell létrehozni, hanem a meglévő intézmények hatékonyabb működését kell biztosítani.
- A magyar rendészeti, nemzetbiztonsági és katonai szervezetek között az együttműködés alapvető feltételei biztosítottak. Az egyes hatáskörök között azonban vannak átfedések, párhuzamosságok is. Ezek felszámolására törekedni kell, ugyanakkor azonban azt is lehetővé kell tenni, hogy a társszervek a megfelelő információ birtokában legyenek.

- A leglényegesebb feladat a felderítő munka minőségének javítása, az információ megfelelő koordinációja. Az együttműködés jelenlegi keretrendszere ehhez nem tűnik elégségesnek, ugyanakkor a már létező koordinációs mechanizmusok és az egyes szervekhez telepített hálókörök jobb kihasználása hatékonyabb bűnmegelőzési és felderítési mutatókat tenne lehetővé, összességében, pedig alkalmas lenne e cselekedetek társadalomra való veszélyességének csökkentésére.

- Munkám egyik lényeges célkitűzése volt, hogy olyan, a problémakör komplex feldolgozását lehetővé tevő tárgyalási módot vezessek be, mely – a dolgozat továbbfejlesztésével, az értekezéssel szembeni terjedelmi korlátok által már nem kötötten – szakmai kézikönyvként, esetleg tansegédletként, minősített adatokkal, információkkal kiegészítve, pedig belső szakmai továbbképzéseken való felhasználásra is alkalmas tananyagként is alkalmazható lenne.

Az értekezés témaköréből készült publikációs jegyzék:

Szakcikkek:

1. A kábítószer fogyasztás Magyarországon „a Hazai kábítószer-helyzet történeti áttekintése a rendszerváltás időszakáig” 2005. Rendvédelem-történeti Füzetek XI. évf/13. sz.. 5-15. p.
2. Narkóterrorizmus. Kard és Toll 2004/2. 131-140. p
3. A jelentősebb Dél-Amerikai terrorszervezetek szerepe a kábítószer-bűnözésben és az ellenük folytatott harc. Felderítő szemle /KFH/ IV. évfolyam 1. sz. 2005. március 88-100. p..
4. Drug-terrorism. <http://www.zmne.hu/dokisk/hadtud/bebesi2.pdf>
5. Covert Techniques in Combatting Terrorism
(What was left out from the Conference of 14th November 2002)
<http://www.zmne.hu/dokisk/hadtud/Bebesi.pdf>
6. Narkóterrorizmus. Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények 8. évfolyam 2. szám. (nemzetközi tudományos konferencia anyaga) 52-62. p
7. Titkosszolgálati módszerek a terrorizmus elleni harcban. Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények 7. évfolyam 4. szám. (nemzetközi tudományos konferencia anyaga) 175-179. p
8. Légi támogatás szerepe a terrorizmus és a kábítószer bűnözés elleni harcban.
http://www.szrfk.hu/rtk/kulonszamok/2004_cikkek/bebesi_zoltan.pdf
9. A koka levéltől a kokainig. Győri Tanulmányok Tudományos Szemle 25/2001. 119-129. p.
10. A Dél-Amerikai - speciálisan kiképzett rendőri erők harca a kokain ellen. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Tudományos lapja, 2002. Hallgatói közlemények, VI. évf. 1. különszáma. 147-165. p

Konferencia-előadások:

1. 2000 — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi Tudományos Társaság Csendőr szakosztályának konferenciája. Budapest
2. 2001 — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi Tudományos Társaság Csendőr szakosztályának konferenciája. Budapest
3. 2000 — Hedoizmus konferencia Győr
4. 2001 — Homoludens konferencia Győr
5. 2001 — Az európai és a magyar rendvédelem XIX-XX. században. Budapest
6. 2001 — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi Tudományos Társaság Somogy megyei csoportja által rendezett rendvédelmi szimpózium. Kaposvár
7. 2002 — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi Tudományos Társaság Csendőr szakosztályának konferenciája. Budapest
8. 2002 — Győr a vizek városa konferencia. Győr

9. 2002 — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi Tudományos Társaság Somogy megyei csoportja által rendezett rendvédelmi szimpózium. Kaposvár
10. 2003 — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi Tudományos Társaság Csendőr szakosztályának konferenciája. Budapest
11. 2003 — A terrorizmussal kapcsolatos aktuális feladatok – tudományos konferencia Budapest
12. 2003 — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi Tudományos Társaság Somogy megyei csoportja által rendezett rendvédelmi szimpózium. Kaposvár
13. 2004 — Nemzetközi konferencia „Esély a drogellenes stabilitásért” Szerbia-Montenegró, Szabadka
14. 2004 — Gazdaságosság, hatékonyság és biztonság a repülésben tudományos konferencia Szolnok
15. 2004 — Valahol Európában c. konferencia Győr
16. 2004 — Doktorandus konferencia Budapest

SZAKMAI ÉLETRAJZ

Személyi adatok

Név: Bebesi Zoltán egyetemi adjunktus
Munkahely: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem
Anyja neve: Hajcsár Mária
Született: Tab, 1966. 12. 25
Lakhely: 8600 Siófok, Fő utca 45 I/C/14
Állampolgárság: magyar
Családi állapot: nős
Elérhetőség: +3630-9021-459

Tanulmányaim:

2002-2005 Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola, *Értekezés címe: Kábítószer bűnözés és terrorizmus.*
1999-2002 ZMNE Biztonság és Védelempolitikai Szak,
1999-2002 Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Védelmi Igazgatási Szak,
1991-1995 Rendőrtiszti Főiskola, Bűnügyi Szak,
1988-1991 Rudnai Gyula Szakközépiskola, Tab,
1982-1985 529-es Szakmunkásképző Intézet, Tab,

Szaktanfolyamok:

1996 — Német rendőrség kábítószer felderítési módszerei, Budapest
1997 — Német-Francia rendőrség szervezett bűnözés elleni harc módszerei, Budapest
2002 — Lőkiképzői szaktanfolyam
2003 — Nemzetközi Rendészeti Akadémia (ILEA), Budapest
2005 — Rendészeti szakvizsga

Nyelvismeret:

- Angol (C) katonai szakanyaggal bővített
- Orosz (középfokú) (C) katonai szakanyaggal bővített

Egyéb szakmai tevékenységek:

2001 — Magyar Hadtudományi Társaság; A magyar hírszerzés történetét feldolgozó szakosztály alapító tagja
2001 — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelmi Tudományos Társaság tagja
2001 — Somogy Megyei Honismereti Egyesület tagja
2002 — Pro Scientia aranyérmesek Egyesületének tagja
2002 — Rendőrség Tudományos Tanácsa Közbiztonsági Szekciójának tagja
2002 — Belügyminisztérium PhD kollégiumának tagja
2007 — Kábítószer és terrorizmus elleni tisztek nemzetközi szövetségének tagja

Tudományos elismerés

- 2000 — TDK I. helyezés (ősz)
- 2001 — TDK I. helyezés (tavaszi)
- 2001 — TDK I. helyezés (ősz)
- 2001 — OTDK I. helyezés
- 2001 — OTDK ORFK Vezetőjének különdíja
- 2001 — Latin-amerikai Díj, I. helyezés
- 2001 — Pro Scientia aranyérem
- 2001 — Az 1000 éves Magyar Állam Hadtörténete II. helyezés
- 2001 — Magyar Hadtudományi Társaság, különdíj
- 2002 — TDK III. helyezés (tavaszi)
- 2002 — Szemere Bertalan Díj
- 2003 — OTDK III. helyezés
- 2003 — Magyar Köztársaság Rendőrsége bűnügyi szolgálatának emlékplakettje (Az FBI, DEA, ATF oktatói javaslatára az ILEA kiképzésén nyújtott teljesítményéért.)
- 2004 — Doktorandusok versenyén a „Narkóterrorizmus” pályázatért különdíj.